

Sygn. akt II Cz 874/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Starosta Sędziowie: SO Aurelia Pietrzak

SO Tomasz Adamski (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **W. S. (wierzyciela)** przeciwko: **M. S. (dłużnicze)**

o egzekucję świadczenia pieniężnego

na skutek zażalenia dłużniczki na postanowienie Sądu Rejonowego w Inowrocławiu VII Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Mogilnie z dnia 21 października 2014 r. w sprawie o sygn. akt VII Co 367/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. **akt II Cz 874/14**

UZASADNIENIE

Dłużniczka M. S. złożyła skargę na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu A. M. - postanowienie z dnia 21 maja 2014 r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego na kwotę 6.350,36 zł i obciążenie nimi dłużniczki (Km 64/13). Jednocześnie domagała się obniżenia opłaty stosunkowej do wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, uchylenia kosztów poszukiwania majątku i kosztów zapytań.

W uzasadnieniu wskazała, że po wszczęciu egzekucji stawiała się w kancelarii (...) i złożyła stosowne wyjaśnienia, stąd niezasadne jest obciążanie jej kosztami zapytań i poszukiwania majątku. Ponadto dłużniczka wskazała, że w wyniku porozumienia z wierzycielem egzekucja została zawieszona, jednakże do momentu wniesienia skargi całość zobowiązania nie została jeszcze uregulowana, do zapłaty pozostało 12.134 zł. W ocenie dłużniczki opłata stosunkowa 5% winna więc wynosić 606,70 zł, a nie jak wyliczył Komornik 6.035,52 zł. Dłużniczka wskazała, że ustalenie opłaty stosunkowej w powyższej kwocie nie jest adekwatne do nakładu pracy Komornika w sprawie.

W odpowiedzi na skargę Komornik wniósł o jej oddalenie. Jednocześnie podał, że ustalił opłatę za poszukiwanie majątku dłużniczki, a nie opłatę za jego odnalezienie, opłata ta nie podlega obniżeniu, ani innemu miarkowaniu. Ponadto Komornik wskazał, iż ustalenie opłaty stosunkowej w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego jest przewidziane jedynie w sytuacji, gdy dłużnikowi nie doręczono nawet zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, czyli w sytuacji gdy dłużnik nie wiedział nawet o wszczęciu egzekucji i spłacił dobrowolnie swoje zadłużenie, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Komornik zauważył także, że dłużniczka swoje zobowiązanie spłaciła dopiero po zajęciu nieruchomości i wielomiesięcznym postępowaniu egzekucyjnym.

Postanowieniem z dnia 21 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu VII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Mogilnie oddalił skargę (sygn. VII Co 367/14).

W uzasadnieniu wskazał, że z akt egzekucyjnych wynika, iż Komornik podejmował, zgodnie z dyspozycją wierzyciela, szereg czynności w kierunku ustalenia majątku dłużniczki m.in. kierował zapytania do ZUS, Urzędu Skarbowego, co wiązało się z koniecznością uiszczenia stosownych opłat.

W dniu 7 marca 2013 r. na wniosek wierzyciela egzekucja została zawieszona, po czym w dniu 9 kwietnia 2013 r., także na wniosek wierzyciela, Komornik umorzył egzekucję z nieruchomości dłużniczki. Z kolei w dniu 21 maja 2014 r. Komornik wydał postanowienie, w którym zakończył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 823 k.p.c, ustalił koszty postępowania egzekucyjnego i obciążył nimi dłużniczkę. W ocenie Sądu okoliczności te nie mogą prowadzić do uznania, że egzekucja nie była skuteczna, a Komornikowi nie należą się koszty egzekucyjne. Sąd podzielił w tym zakresie pogląd organu egzekucyjnego, że roszczenie zostało zaspokojone w wyniku przymusu egzekucyjnego, bowiem częściowa spłata zobowiązania miała miejsce po dacie wszczęcia egzekucji i świadczenie to należy traktować jako świadczenie wyegzekwowane.

Resumując, Sąd Rejonowy uznał, iż w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. z 2006 r., nr 167, poz. 1191 ze zm., dalej: ustawa), zwłaszcza art. 39, 49 i 53a oraz w oparciu o faktycznie dokonane czynności egzekucyjne, Komornik prawidłowo ustalił wysokość wszystkich kosztów egzekucyjnych. Przedstawione przez dłużniczkę okoliczności nie stanowią przesłanki do odstąpienia od obciążenia jej kosztami egzekucji, czy też do obniżenia opłaty stosunkowej. Dłużniczka miała świadomość obowiązku dokonania spłaty na rzecz wierzyciela przynajmniej od momentu wydania orzeczenia o podziale majątku wspólnego stron postępowania, tj. od dnia 6 lutego 2012 r. i, zdaniem Sądu, miała wystarczającą ilość czasu na zgromadzenie środków na spłatę wierzyciela.

Zażalenie na postanowienie złożyła dłużniczka i domagała się jego zmiany poprzez uwzględnienie jej skargi. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła w istocie:

- 1) naruszenie art. 49 ust. 2 ustawy poprzez błędne przyjęcie, że opłata w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego może być pobrana wyłącznie w przypadku niedoręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji,
- 2) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że dłużniczka spłaciła swoje zobowiązanie dopiero po długotrwałym postępowaniu egzekucyjnym, podczas gdy nastąpiło to po upływie 1,5 miesiąca od wszczęcia egzekucji oraz błędne ustalenie, że wysokość kwoty pozostałej do wyegzekwowania przewyższa kwotę wskazaną przez wierzyciela, tj. 12.134 zł,
- 3) błędne przyjęcie, że sytuacja życiowa i materialna dłużniczki nie uzasadnia obniżenia opłaty egzekucyjnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Sąd Rejonowy trafnie uznał, że w rozpoznawanej sprawie nie było podstaw do uwzględnienia skargi dłużniczki, a koszty egzekucyjne ustalone zostały w sposób prawidłowy. Na postulowaną zmianę zaskarżonego postanowienia nie mogły wpłynąć zarzuty podniesione w zażaleniu.

Na wstępie przypomnieć należy, że zgodnie z art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi. Stosownie natomiast do art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu obowiązującym w chwili wszczęcia egzekucji w sprawie Km 64/13, w sprawach o egzekucję

świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Powyższymi kosztami dłużnik może nie być obciążony jedynie w wyjątkowych sytuacjach, wówczas, gdy egzekucja nie była celowa, czyli dłużnik nie dał podstawy do wszczęcia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego. Analiza akt egzekucyjnych o sygn. Km 64/13 prowadzi do wniosku, że Komornik poniósł koszty w postaci należności osób powołanych do udziału w czynnościach, koszty doręczenia środków pieniężnych, koszty zapytań, koszty doręczenia korespondencji oraz koszty związane z poszukiwaniem majątku dłużniczki, a egzekucja była celowa. W konsekwencji jedynym zobowiązaniem do ich uiszczenia pozostaje dłużniczka.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił także zasadność ustalenia opłaty stosunkowej na podstawie tak art. 49 ust. 1, jak i art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Literalne brzmienie tego ostatniego przepisu wskazuje bowiem jednoznacznie, że również w przypadku umorzenia egzekucji na podstawie art. 823 k.p.c. organ egzekucyjny pobiera opłatę egzekucyjną, tyle że w wysokości 5% od świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego

wynagrodzenia miesięcznego. Zauważyć przy tym należy, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego podzielanym przez Sąd Okręgowy, świadczenie spełnione przez dłużnika poza postępowaniem egzekucyjnym, tak jak to miało miejsce w rozpoznawanej sprawie, wchodzi w zakres świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009 r., III CZP 82/09). Tym samym od świadczenia spełnionego przez dłużniczkę bezpośrednio do rak wierzyciela winna być pobrana opłata w wysokości 5% świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, a zatem w wysokości ustalonej w postanowieniu Komornika z dnia 21 maja 2014 r. Z przywołanego przepisu równie jednoznacznie wynika, że organ egzekucyjny pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, tylko w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Sytuacja tak jednak nie miała miejsca w rozpoznawanej sprawie.

Zgodnie z art. 49 ust. 7 i 10 ustawy, sąd może obniżyć wysokość opłaty stosunkowej biorąc pod uwagę w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnoskodawcy oraz wysokość jego dochodów. Co prawda przepisy nie określają przesłanek obniżenia opłaty egzekucyjnej, jednak nie ulega wątpliwości, że powinno być ono stosowane z dużą ostrożnością i na zasadzie wyjątku od reguły. W przedmiotowej sprawie Komornik ustalił wysokość kwestionowanej opłaty stosunkowej w oparciu o art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Zakładając racjonalność ustawodawcy należy przyjąć, że wysokość opłaty egzekucyjnej określona w tym przepisie odpowiada normalnemu nakładowi pracy poniesionemu przez komornika w warunkach konkretnej sprawy przy wskazanym przez wierzyciela sposobie egzekucji. Stąd wniosek, że obniżenie opłaty egzekucyjnej byłoby uzasadnione jedynie w przypadku poniesienia przez komornika nakładu pracy niższego niż określony w ustawie.

Analiza przebiegu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 64/13 prowadzi do wniosku, że nakład pracy Komornika odpowiadał normie. Organ egzekucyjny od dnia wszczęcia postępowania do jego umorzenia wykonał szereg czynności zmierzających do wyegzekwowania należności objętej wnioskiem egzekucyjnym zgodnie ze wskazanym sposobem egzekucji.

Zgodnie z art. 49 ust. 10 ustawy przy ocenie zasadności wniosku o obniżenie opłaty stosunkowej Sąd może wziąć pod uwagę, niezależnie od nakładu pracy komornika, również sytuację majątkową wnoskodawcy. Przedstawione przez dłużniczkę argumenty i dokumenty w postaci zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia za pracę i rachunku za bilet miesięczny

nie są wystarczające do stwierdzenia, że jej sytuacja majątkowa nie pozwala na poniesienie opłat ustalonych postanowieniem Komornika.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c, oddalił zażalenie jako bezzasadne.